

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการศึกษาของแต่ละวิธีดังนี้

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้ได้กำหนดพื้นที่หลักในการดำเนินการศึกษา ในพื้นที่ของตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความต้องการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้ศึกษาได้ทำการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการโดยคัดเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,307 คน จาก 515 ครัวเรือน ซึ่งประกอบไปด้วย หมู่ที่ 1 บ้านพะเนิน หมู่ที่ 2 บ้านดอนใน หมู่ที่ 3 บ้านดอนกลาง หมู่ที่ 4 บ้านดอนคู้ (องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย, 2552)

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,307 คน จาก 515 ครัวเรือน โดยคัดเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) ใช้วิธีการได้กลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของคนในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย โดยใช้สูตรของทาจิมามานะ (Taro Yamane, 1960, 1088-1089)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้

ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทน } n &= \frac{2,307}{1 + 2,307(0.05)^2} \\ &= 341 \end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็นจำนวน 400 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.3 ของประชากรทั้งหมด

2. กำหนดจำนวนคนในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านพะเนิน หมู่ที่ 2 บ้านดอนใน หมู่ที่ 3 บ้านดอนกลาง หมู่ที่ 4 บ้านดอนคี่ ดังรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากร

ประชากร	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. หมู่ที่ 1 บ้านพะเนิน	882	152
2. หมู่ที่ 2 บ้านดอนใน	313	54
3. หมู่ที่ 3 บ้านดอนกลาง	468	82
4. หมู่ที่ 4 บ้านดอนคี่	644	112
รวม	2,307	400

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย, 2552

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลแหลมผักเบี้ย ซึ่งข้อมูลคุณสมบัติส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่

การมีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์จากการพัฒนา จำนวน 6 ข้อ

การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา จำนวน 6 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 63-71) ดังนี้

5 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นว่ามีส่วนร่วมสม่ำเสมอ

4 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นว่ามีส่วนร่วมบ่อยครั้ง

3 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นว่ามีส่วนร่วมบางครั้ง

2 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นว่ามีส่วนร่วมนานๆครั้ง

1 หมายถึง เมื่อท่านพิจารณาข้อความแล้ว เห็นว่าไม่เคยมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นคำถามประเภทปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Test) และการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) มีวิธีการดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Test) การวิจัยนี้จะนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วมอบให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) เมื่อผู้วิจัยได้แก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิระบุเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำแบบสอบถามมาทำการทดสอบความน่าเชื่อถือโดยทำการแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่างที่มีสภาพความเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลแหลมผักเบี้ย จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดให้แบบทดสอบที่มีค่า 0.75 ขึ้นไป จึงเป็นค่าความน่าเชื่อถือที่ยอมรับได้ ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.85 แสดงว่าแบบทดสอบสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

1.1 หนังสือทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารเผยแพร่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.3 จุลสาร วารสารต่าง ๆ

1.4 ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย โดยแบ่งเป็น หมู่ที่ 1 บ้านพะเนิน จำนวน 152 คน หมู่ที่ 2 บ้านดอนใน จำนวน 54 คน หมู่ที่ 3 บ้านดอนกลาง จำนวน 82 คน หมู่ที่ 4 บ้านดอนคี จำนวน 112 คน

วิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดแล้ว ได้นำแบบสอบถามมาลงรหัส บันทึกข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจำแนกการวิเคราะห์เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1.1 การรายงานผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ วัน เดชพิชัย (2532, 11) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 สถิติ t-test ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มตัวอย่าง

1.3 สถิติ One Way Anova ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มตัวอย่างขึ้นไป เพื่อคำนวณหาค่า F-test

1.4 การรายงานผลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ สมมติฐานทั้ง 2 ข้อ โดยมีสถิติการวิจัยดังนี้

1.4.1 สมมติฐานข้อ 1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติ t-test ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ตัวอย่าง และสถิติ One Way Anova ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มกับตัวแปรเชิงปริมาณ หรือทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มตัวอย่างขึ้นไป เพื่อคำนวณหาค่า F-test

1.4.2 สมมติฐานข้อ 2 จะใช้สถิติทดสอบการพยากรณ์ของตัวแปร โดยใช้การ วิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรอิสระแล้วนำไปพยากรณ์ค่าของ ตัวแปรตามว่ามีความแปรผันในสัดส่วนเท่าใดหรือมีอิทธิพลในระดับใด

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ระเบียบวิธีวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยประเด็นคำถามได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและนำมาถอด ประเด็นเพื่อตั้งเป็นแนวคำถาม ซึ่งมีคำถามเพื่อการวิจัย ดังนี้

คำถามวิจัย แนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบล แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรเป็นอย่างไร แบ่งเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. ข้อมูลของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย โดยย่อตามความรู้ของ ผู้ให้สัมภาษณ์
2. ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารในการจัดทำแผนพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวอย่างไร
3. การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไรในความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์
4. ท่านคิดว่าการเข้ามามีมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใน ตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรีของท่านมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรีอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อหาแนวทางจากระดับหัวหน้าส่วนต่างๆ ได้แก่

1. หัวหน้าสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี	จำนวน 1 คน
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย	จำนวน 1 คน
3. ผู้ช่วยเจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ตำบลแหลมผักเบี้ย	จำนวน 1 คน
4. เจ้าของโรงแรมและร้านอาหาร ในตำบลแหลมผักเบี้ย	จำนวน 1 คน
5. ผู้นำกลุ่มชุมชน ในตำบลแหลมผักเบี้ย	จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นักวิจัยและนักวิจัยผู้ช่วยเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และใช้เครื่องมือบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เป็นการสัมภาษณ์กึ่งแบบมีโครงสร้าง (Semi – structured Interview) ซึ่งคำถามจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางที่เหมาะสมต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ศึกษามีวิธีวิจัย ดังนี้

ทำหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัยขอความร่วมมือในการขอสัมภาษณ์ จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพมหานคร ไปยังชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสัมภาษณ์แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนในการให้สัมภาษณ์

จากนั้นดำเนินการนำข้อสัมภาษณ์ไปยังชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการสัมภาษณ์ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนในเขตชุมชนนั้น ๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครอบคลุมเนื้อหา และการจัดบันทึกข้อมูล

ระยะเวลาการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี เป็นระยะเวลา 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสามเส้า (Triangulation) ด้วยการจับหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากข้อสัมภาษณ์ การถอดเทป แยกตามประเด็น และแหล่งข้อมูล หลังจากนั้น จึงวิเคราะห์และประเมินความหมายของข้อมูลนั้นตามกรอบบริบทของแหล่งข้อมูลนั้น ๆ